

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Igazságügyi Felügyeleti Főosztály

Iktatószám: XX-IFFO/3841/ 2 /2017.

Horváth József Péter úr részére

kmt+request-9814-2d861ab6@kimittud.org

Tisztelt Horváth József Péter Úr!

Közérdekűadat Közérdekű adat igénylés - Igazságügyi szakértői törvény-, jogszabály- és jogosultságok változásaival kapcsolatos tájékoztatás kérése tárgyban kelt megkeresésével kapcsolatosan – az Ön által feltett kérdéseket is feltüntetve - az alábbiakról tájékoztatom:

1.) „Az igazságügyi szakértőkre vonatkozóan 2005.03.02-ig és azt megelőzően melyik törvények és jogszabályok voltak érvényben.?”

2005. március 2. napján illetve azt megelőzően az alábbi jogszabályok voltak hatályban, időrendi sorrendben (vastagon kiemelve a kérdéses napon még hatályban lévőket):

- az igazságügyi szakértőkről szóló 44/1954. (VII. 29.) MT rendelet,
- az igazságügyi szakértői szervezetről szóló 29/1964. (XI. 23.) Korm. rendelet,
- az igazságügyi szakértőkről szóló 4/1976. (III. 4.) MT rendelet,
- az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II. 21.) IM rendelet,
- az igazságügyi szakértőkről szóló 53/1993. (IV. 2.) Korm. rendelet,
- az igazságügyi szakértői kamaráról szóló 1995. évi CXIV. törvény,
- az igazságügyi szakértői névjegyzék számítógépes nyilvántartásáról szóló 53/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet.

2.) „A szakértői adatbázisban található adatok mennyire napra készek és hivatalosak az azokban szereplő adatok .?”

Az igazságügyért felelős miniszter által elektronikus úton vezetett igazságügyi szakértők névjegyzéke az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 11. § (2) bekezdése szerinti adatok tekintetében közhiteles¹ adatbázisnak minősül. A névjegyzék adatai a névjegyzéket vezető hatóság (Igazságügyi Minisztérium) tudomására jutott adatközlések (a szakértők, a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara, illetve a kirendelő hatóságok által szolgáltatott adatok), valamint névjegyzéket vezető hatóságnál keletkezett adatok alapján kerülnek rögzítésre és módosításra. Az igazságügyi szakértői névjegyzék vezetéséről szóló 210/2005. (X. 5.) Korm.rendelet 3. §-a alapján a névjegyzéket vezető hatóság az adatok rögzítését, hatályosítását és a honlapján történő megjelentetését az adat bejegyzésének alapjául szolgáló határozat jogerőre emelkedésétől vagy az adatváltozás bejelentésétől számított 24 órán belül végzi el. Az igazságügyi szakértői névjegyzék webes felületén a Szaktv. 11. § (3) bekezdésében meghatározott nyilvános

¹ A közhiteles nyilvántartások vezetését jogszabály írja elő és a benne foglaltakat hitelesnek kell elfogadni, az ellenkező bizonyításáig

adatok, az adatbázisban történő – névjegyzéket vezető hatóság általi – rögzítést vagy módosítást követően azonnal láthatóvá válnak.

3.) „Amennyiben az adatbázisban található valamelyik pszichológus szakértő a szakértői vizsgálat időpontjában nem rendelkezik közhitelesen igazolhatóan, a bejegyzett szakterületen belül a s feltett kérdésekre speciális szakismeretet igénylő igazolható ismeretekkel, végzettséggel és a törvény által előírt minimális (igazolásokkal alátámasztott) szakirányú szakmai gyakorlattal, úgy azon szakértő szakvéleménye részben vagy egészben, a kompetenciák részbeni vagy egészben hiánya miatt mennyire vehető figyelembe vagy zárható ki részben vagy egészben, azon eljárásban, amiben a szakértőt éppen azért vették igénybe mert az eljáró hatóságnak nincs meg a feltett kérdések megválaszolására irányulóan a kellő szakértelme.?”

Az, hogy egy igazságügyi szakértő szakvéleményét milyen mértékben veszik figyelembe az adott eljárásban csak és kizárólag a kirendelő mérlegelési körébe tartozik. A kirendelő joga tehát annak eldöntése, hogy az által kirendelt szakértő szakvéleményét vagy annak egy részét a fent felsorolt indokok miatt figyelembe veszi-e a döntése meghozatalakor, avagy esetleg kizárja azt a bizonyítási eszközök köréből.

4.) „Amelyik pszichológus szakértő a bejegyzett szakterületén nem folyamodik a kompetenciája kiterjesztéséért és/vagy nem igazolja maradéktalanul az újabb szaktudás megszerzését és kötelezően előírt szakirányú szakmai gyakorlatot, úgy az a bejegyzett szakterületén belül mely kompetencia kör(ök)ben járhat el.?”

A hatályos igazságügyi szakértői szakterületeket *az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről* szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet (a továbbiakban: Iszr.) mellékletei tartalmazzák, az azokhoz előírt képesítési és egyéb szakmai feltételekkel együtt. A képesítési feltételek és a szakmai gyakorlati idő igazolása a szakterület bejegyzéséhez szükséges. A kiterjesztési eljárás csak egy másik, az Iszr.-ben meghatározott szakterület bejegyzése érdekében folytatható le, egy szakterületen belül más kompetenciára vonatkozóan nem. Azt ugyanis, hogy egy adott szakterületen belül a szakértő kompetenciája mire terjed ki, nem jogszabály, hanem maga a szakértő tudja meghatározni. Ennek megfelelően a Szaktv. 45. § (4) bekezdésének *b*) pontja alapján a szakértő a tudomására jutásától számított 5 napon belül köteles közölni a hatósággal, ha a feltett kérdések megválaszolása egészben vagy részben nem tartozik azon szakismeretei körébe, amelyekben a szakértő a rá irányadó szabályok szerint jogosult eljárni.

Fentiek alapján tehát az igazságügyi szakértő eljárási jogosultságát a szakterülete határozza meg. A bejegyzett szakterületén belül pedig valamennyi kompetenciakörben eljárhat, amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik. Azt, hogy a szakterületén belül a kompetenciája mire terjed ki, maga a szakértő jogosult megállapítani, így annak esetleges hiányának jelzése a szakértő felelősségi körébe tartozik.

A pszichológus szakértők példájával élve: A klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterület terjedelmét illetően *az igazságügyi szakértői működésről* szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet (a továbbiakban: Működési rendelet) 20. §-a ad iránymutatást, miszerint meghatározza, hogy mely szakkérdések esetén kell a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia vizsgálatot lefolytatni. Ezen vizsgálatot kizárólag a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia szakterületre bejegyzett igazságügyi szakértő végezheti. Ezen szakterületre bejegyzett szakértőnek pedig az Iszr. 2. mellékletének 21. pontja alapján okleveles pszichológusi képesítéssel, továbbá klinikai és mentálhigiéniai felnőtt

szakpszichológia vagy klinikai és mentálhigiéniai gyermek és ifjúsági szakpszichológia szakvizsgával kell rendelkeznie. Azon szakértő tehát, aki a fent megjelölt jogszabályok alapján *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterületre - felnőtt vagy gyermek szakvizsgával - bejegyzésre került, a szakterület terjedelméből adódóan mind a felnőttek, mind a gyermekek tekintetében jogosult igazságügyi szakértői tevékenység végzésére. Ezt támasztja alá a Működési rendelet 20/A. §-a is.

5.) „Amennyiben a már korábban bejegyzett pszichológus szakértő, a mulasztása miatt nem került sor a bejegyzett szakterületén belül a speciális szakismeretek igénylő kompetenciákban a szakértői adatlapjának módosítása, egy szakértői vizsgálat időpontjában és azt követően sem kerül bejegyzésre akkor milyen következményekkel jár az a szakértőre nézve? Milyen törvény- és/vagy szabálysértést követ el, illetve milyen büntetést von maga után a szakértő tekintetében annak mulasztása.?”

A 4. pontra adott válasz alapján tehát a szakértő szakterületén belüli kompetencia körének bővítését (pl. a felnőtt szakvizsgával rendelkező szakértő gyermek szakvizsgát is szerez) nem köteles bejelenteni a névjegyzékbe, mivel a bejegyzéshez és a névjegyzékben maradáshoz elegendő az egyik szakvizsga megléte, így ennek bejelentése csak lehetőség a szakértő részére. Megjegyzem, hogy a fentebb is hivatkozott Szaktv. 11. § (2) bekezdése szerint a szakterületekkel ellentétben a végzettségi adatok vonatkozásában az igazságügyi szakértői névjegyzék nem tekinthető közhiteles nyilvántartásnak.

6.) Az a pszichológus szakértő, aki nevezett dátumon 2005.03.02-án lett bejegyezve, az a tevékenységét milyen szakterület(ek)re kérelmezhetette az akkori érvényben lévő törvény(ek) és jogszabály(ok) alapján.?

Tekintettel arra, hogy az Iszr. 2006. január 1-jétől hatályos, azt megelőzően pedig jogszabály taxatívum nem sorolta fel az igazságügyi szakértői szakterületeket, ezért a 2006. január 1-jét megelőző időszakban (így a kérdéses időpontban is) a szakértők szabadon határozták meg a bejegyezni kért szakterület megnevezését. Fentiek alapján ezen időszakban az alábbi szakterületekre kerültek bejegyzésre a pszichológus szakértők: *pszichológia, klinikai pszichológia, klinikai gyermekpszichológia, klinikai felnőtt pszichológia, gyermekpszichológia, orvosi pszichológia*. Az Iszr. hatályba lépését követően a 2006 előtt névjegyzékbe vett szakértők a korábbi széttagolt szakterületek helyébe lépő *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterületre kerültek átsorolásra felülvizsgálati eljárás keretében.

7.) „A 2005.03.02-án bejegyzett pszichológus szakértő a bejegyzett szakterületen belül milyen kompetencia körökben járhatott el a bejegyzését követően.?”

A 2006. előtt névjegyzékbe vett pszichológus szakértő - a 6. pontban felsorolt korábbi szakterületek alapján - a bejegyzett szakterülete megnevezéséből adódó terjedelemben volt jogosult eljárni a fent jelzett felülvizsgálati eljárás lefolytatásáig.

8.) „A 2005.03.02-án bejegyzett pszichológus szakértő az azóta többször változott törvény(ek) és jogszabály(ok) miatt pusztán csak ezek változásai miatt, szerezhett-e eljárási jogosultságot, amikben tanulmányai és szakirányú szakmai gyakorlata alapján, a bejegyzésekor nem volt jogosult.?”

A 6. pontban jelzettek alapján a szakterületi összevonásból adódóan előfordulhatott, hogy aki 2006. előtt pl. *klinikai gyermekpszichológia* szakterületre került bejegyzésre, a 2006. évet követően lefolytatott felülvizsgálat során – amennyiben a Szaktv.-ben és az Iszr.-ben foglalt feltételeknek

megfelelt - *klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológia* szakterületre került átsorolásra, tehát a szakterület változásából adódóan az eljárási jogosultságának terjedelme kiszélesedett.

9.) „Illetve a speciális kompetenciák tekintetében az azóta eltelt időben szakirányú ismeretanyag megszerzésében nem vett részt és/vagy nem igazolta maradéktalanul a szakterület kiterjesztése iránti kérelméhez az szakképesítés megszerzésétől a törvényben előírt szakirányú szakmai gyakorlati időt.?”

Fentiek alapján tisztázásra került, hogy a szakterületen belüli kompetenciák kiterjesztésére, engedélyztetésére nincs és nem is volt szükség a korábbiakban sem.

10.) „Így szerezhetett-e jogosultságot olyan kompetencia körben eljárni egy pszichológus szakértő ha nem rendelkezett közhitelesen igazolható módon a speciális ismeretanyaggal és gyakorlattal a szakértői vizsgálat időpontjában; így a nem igazolt kompetencia tekintetében az eljárásban feltett kérdésekben adhat-e választ?”

A 8. pontban említett példa alapján átsorolt szakértő jogosult igazságügyi szakértői tevékenységet végezni felnőttek és gyermekek tekintetében is, mivel a névjegyzékbe vétel feltételeinek mind a régi, mind pedig az új (Iszr.-ben meghatározott) szakterület vonatkozásában megfelelt. Nincs szükség tehát esetében a másik a korosztály vonatkozásában is teljesíteni a bejegyzési feltételeket, mivel az Iszr. a két szakvizsga (felnőtt és gyermek) megszerzését, illetve a hozzájuk tartozó gyakorlati idő meglétét vagylagos feltételként írja elő.

Kérem tájékoztatásom szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2017. október „25”.

